

जिल्हा परिषद स्तरावर राबविण्यात येणा-या
विविध योजनांचे नियोजन व अंमलबजावणी
विशिष्ट मुदतीमध्ये पूर्ण करणे.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: झेडपीए-२००८/प्र.क्र.४४६/वित्त-९
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२, दिनांक: २० जून, २००८.

वाचा:- परिपत्रक क्रमांक: झेडपीए २०००/प्र.क्र.४१/३३, दिनांक : १७ जानेवारी, २००१

परिपत्रक :-

जिल्हा परिषदांनी योजना राबविताना योग्य वेळापत्रकानुसार योजना राबविण्यासाठी उपरोक्त शासन परिपत्रकांन्वये सर्व जिल्हा परिषदांना सूचना निर्गमित करण्यात आल्या होत्या. तथापि जिल्हा परिषदांकडून केंद्र व राज्य शासन पुरस्कृत विविध योजनांची तसेच जिल्हा परिषदांनी स्वतःच्या उत्पन्नातून हाती घेतलेल्या योजनांची अंमलबजावणी करताना, उद्दीष्ट पूर्तीसाठी व्यवहार्य नियोजनाचा अभाव आणि विविध स्तरांवर घ्यावयाच्या निर्णयासाठी लागणारा विलंब, यामुळे अनेक योजनांची उद्दीष्टे पूर्ण करण्यांमध्ये आवश्यकतेपेक्षा जास्त वेळ लागणे, वर्षाअखेरीस निविदा मंजुरी, लाभार्थी निवड करणे, आर्थिक वर्ष संपल्यानंतरही साहित्याचा पुरवठा न होणे इ. सारख्या गंभीर व आक्षेपाई चूका मोठ्या प्रमाणात होताना दिसून येतात, परिणामी जिल्हा परिषदांच्या आणि पर्यायाने शासनाच्या कार्यक्षमतेवर अकारण टीका होत राहते. यास्तव जिल्हा परिषदेकडून राबविण्यात येणा-या विविध योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी व्यवस्थित व जाणीव पूर्वक नियोजन करून, त्या पध्दतीने अंमलबजावणी झाल्यास बहुतांशी योजनांची उद्दीष्टे त्याच आर्थिक वर्षाच्या नोव्हेंबर- डिसेंबर अखेर पूर्ण करता येणे शक्य आहे. ही बाब विचारांत घेवून विविध योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी शासन स्तरावरून सर्वंकष सूचना निर्गमित होणे आवश्यक आहे. यास्तव उपरोक्त शासन परिपत्रक अधिक्रमित करण्यात येत असून, या शासन निर्णयान्वये पुढील प्रमाणे नव्याने सूचना निर्गमित करण्यात येत आहे.

(१) केंद्र पुरस्कृत व राज्य पुरस्कृत योजना -

१. केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या नियोजन व अंमलबजावणी संदर्भात विविध टप्पे निहाय करावयाची कार्यवाही व अशा कार्यवाहीची अंतिम मुदत यांची माहिती व वेळापत्रक परिशिष्ट "अ" आणि "ब" मध्ये नमूद करण्यात आले आहे.
२. सदर परिशिष्टामध्ये नमूद बाबींवरील कार्यवाहीची जबाबदारी संबंधीत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी जिल्हा स्तरावर व पंचायत समिती स्तरावर प्रथम निश्चित करावी. ज्या अधिकारी आणि कर्मचा-यांवर अशी कार्यवाहीची जबाबदारी निश्चित करण्यात आली आहे. त्यांनी कार्यवाही पूर्ण न केल्यास संबंधितांविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई त्याच आर्थिक वर्षात मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी पूर्ण करावी.

(२) जिल्हा परिषदांकडील हस्तांतरित योजना (बांधकाम विषयक) -

केंद्र व राज्य सरकारच्या विविध योजनांपैकी ज्या योजनांमध्ये बांधकामाचा (work) समावेश आहे. अशा योजनांच्या अंमलबजावणीचे वेळापत्रक "परिशिष्ट क" मध्ये नमूद करण्यात आले आहे. निर्धारित वेळेनुसार प्रत्येक टप्प्याची कार्यवाही पूर्ण करण्याची जबाबदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी प्रथमतः निश्चित करावी व त्या प्रमाणे अंमलबजावणीचे विविध टप्पे मुदती मध्ये पूर्ण करावेत.

बांधकाम विषयक योजनांच्या बाबतीत काही योजनांच्या आराखड्यांना किंवा कामांना शासनाची मंजूरी आवश्यक असते अशा कामांच्या बाबतीत सर्व योजनांचे आराखडे शासनाकडे मान्यतेसाठी मुदतीमध्ये सादर करण्यात यावेत यामध्ये विलंब करणा-या अधिकारी/ कर्मचारी यांचे विरुद्ध शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्यात यावी.

ज्या योजनेच्या आराखड्यास किंवा योजनेस समिती /सभा यांची मान्यता आवश्यक असेल तर समिती /सभा यांचे समोर आराखडा मान्यतेसाठी /संमतीसाठी / शिफारसीसाठी सादर करावा. विहीत केलेल्या मुदतीमध्ये समितीची /सभेची मान्यता न मिळाल्यास मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी तसे नमूद करून विभागीय आयुक्तांकडे महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ कलम २६२ खाली प्राप्त अधिकाराचा वापर करण्यासाठी त्वरीत प्रस्ताव पाठवावा.

(३) जिल्हा परिषदांच्या स्वतःच्या उत्पन्नातून राबविण्यात येणा-या योजना.

जिल्हा परिषदा स्वतःच्या उत्पन्ना मधून बांधकाम विषयक व वैयक्तीक लाभांच्या येजना राबवतात. अशा योजनांच्या अंमलबजावणीचे वेळापत्रक परिशिष्ट "ड" व "इ" मध्ये नमूद करण्यात आले आहे.

विविध योजनांच्या अंमलबजावणी प्रक्रियेत जिल्हा परिषद स्तरांवर योजनांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे, निविदा मंजूर करणे, लाभार्थी निवड यादीस मान्यता देणे इ. बाबतचे अधिकार विषय समित्यांना प्रदान करण्यात आले आहेत. तथापि विविध कारणास्तव विषय समिती समोर प्रस्ताव सादर करताना मोठ्या प्रमाणात विलंब होतो, असे दिसून आले आहे.

परिशिष्ट "ड" व "इ" मध्ये विहित केलेल्या वेळेनुसार विषय समित्यांनी प्रस्तावांना मान्यता देणे, संबंधीत विषय समितीवर बंधनकारक राहिल. अशा मान्यतेचे प्रस्ताव मुदती पूर्वी किमान १५ दिवस अगोदर संबंधित समिती /सभे समोर सादर करणे ही विभाग प्रमुखांची जबाबदारी राहिल. विहित वेळेत विषय समितीची मान्यता मिळणेसाठी नियमित मासिक सभे व्यतिरिक्त विशेष सभा बोलाविण्यासाठी वा विहित केलेल्या कालावधीमध्ये जिल्हा परिषद /विषय समितीची बैठक घेण्यात आली नसल्यास, अथवा याबाबत वेळ काढण्याचे धोरण स्वीकारले जात आहे हे निदर्शनास आल्यास, मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ मधील कलम २६२ अनुसार विभागीय आयुक्तांकडे प्रस्ताव पाठवून संबंधित समिती /सभेची बैठक बोलाविण्याची कार्यवाही करावी. व त्यामध्ये या विषयाचा निर्णय घेण्यात यावा.

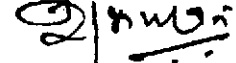
वस्तु /साहित्य खरेदी संदर्भात अनेक वेळा शासन दर करारासाठी प्रतीक्षा करण्यात येते. त्यामुळे साहित्य खरेदीच्या प्रक्रियेस विलंब होवून वेळेवर साहित्याचा पुरवठा होत नाही. यासाठी साहित्याच्या खरेदीसाठी शासन स्तरावर होणा-या दर कराराची वाट पाहू नये. खरेदी करावयाच्या साहित्य /वस्तूसंबंधी त्यावेळी दर करार अस्तित्वात असेल तरच दर करारानुसार खरेदी करण्यात यावी. अन्यथा खुल्या बाजारातून निविदा मागवून साहित्य खरेदीची प्रक्रिया वेळेतच पूर्ण करावी.

(४) निधी खर्चासाठी कालमर्यादा:-

विविध योजनांच्या अंमलबजावणी संदर्भात या परिपत्रकानुसार विहित केलेल्या काल मर्यादेत कार्यवाही पूर्ण करण्याची दक्षता सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी घ्यावी. आर्थिक वर्षाच्या अखेर सर्व योजनांच्या निधी खर्च होणे आवश्यक आहे. चालु वर्षासाठी माहे फेब्रुवारी २००९ नंतर कोणताही अखर्चित निधी शासनाच्या परवानगी शिवाय खर्च करता येणार नाही. तसेच सन २००८-०९ पासून पुढे अखर्चित निधी खर्चासाठीची अंतीम मर्यादा जानेवारी अखेरची राहिल. याची नोंद सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी घ्यावी.

हे परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संगणक संकेतांक २००८०५१४१७४८५८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या नांवाने व आदेशानुसार,

(ना.रा.भगवत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) महालेखाकार (लेखा व अनुज्ञेयता) / (लेखा व परिक्षा) महाराष्ट्र-१, मुंबई.
- २) महालेखाकार (लेखा व अनुज्ञेयता) / (लेखा व परिक्षा) महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- ३) वित्त विभाग, व्यय-१५ व अर्थसंकल्प-१९.
- ४) सर्व विभागीय आयुक्त (विकास शाखा)
- ५) मुख्य लेखा परिक्षक स्थानिक निधी लेखा कोकण भवन, नवी मुंबई.
- ६) उप मुख्य लेखा परिक्षक स्थानिक निधी लेखा नवी मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, नागपूर, अमरावती.
- ७) सर्व जिल्हा परिषदाचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
- ८) सर्व जिल्हा परिषदाचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी.
- ९) सर्व जिल्हा लेखा परिक्षक अधिकारी स्थानिक निधी लेखा,
- १०) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, का.क्र.आस्था ४, ६, ८,
- ११) निवड नस्ती, कार्यासन क्रमांक वित्त-९.

परिशिष्ट "अ"

केंद्रपुरस्कृत योजना (बांधकामे)

अ.क्र.	कार्यवाहीची बाब	सन २००८-०९ साठी सूचना	सन २००९-१० पासून पूर्वील कालावधीसाठी स्थायी सूचना.
१	उद्दिष्टांची निश्चिती मागिल वर्षाचे उद्दिष्ट ग्राह्य धरावे.	३१ मे	१५ एप्रिल पर्यंत
२	उद्दिष्टांचे तालुका निहाय वाटप एकुण उद्दिष्टांच्या १० % वाढ करून वाटप करणे.	१५ जुन	१५ एप्रिल पर्यंत
३	प्रस्ताव प्रशासकीय मंजूरीस्तव सादर करणे.	३० जुन	३० एप्रिल पर्यंत
४	जिल्हा स्तरावर प्रस्तावांची छाननी करून प्रशासकीय मंजूरी प्रदान करणे.	१५ जुलै	१५ मे.
५	लाभार्थ्या सोबत करारनामे पूर्ण करणे.	१५ जुलै १५ ऑगस्ट	१५ मे ते १५ जून
६	कामाचे line out देवून कामे सुरु करणे.	१५ ऑगस्ट ते १५ सप्टेंबर	१५ जून ते १५ जुलै
७	बांधकामे पूर्ण करणे.	१५ सप्टेंबर ते ३१ डिसेंबर, ०९	१५ जुलै ते ३१ डिसेंबर
८	बांधकाम पूर्णत्वाचे दाखले प्रदान करणे.	३१ जानेवारी पर्यंत	३१ जानेवारी पर्यंत
९	अंतिम देयके अदा करणे.	फेब्रुवारी अखेर	३१ जानेवारी पर्यंत
१०	बांधकामाचे हस्तांतरण व नोंदी घेणे	मार्च	मार्च

परिशिष्ट "ब"
केंद्रपुरस्कृत वैयक्तीक लाभांच्या योजना
स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना

अ.क्र.	कार्यवाहीची बाब	सन २००८-०९ साठी सूचना	सन २००९-१० पासून पुढील कालावधीसाठी स्थायी सूचना.
१	पुढील वर्षाचे नियोजन करणे.	मे पूर्वी	मार्च पूर्वी
२	तालुकानिहाय उद्दिष्ट वाटप करणे.	१५ जून पर्यंत	१५ एप्रिल पर्यंत
३	कर्ज प्रकरणे/प्रस्ताव सादर करणे.	३१ जुलै पर्यंत	३० जून पर्यंत
४	कर्ज प्रकरणे/प्रस्ताव बँकांकडे सादर करणे.	३१ ऑगस्ट पर्यंत	३१ जुलै पर्यंत
५	कर्ज प्रकरणास मंजूरी प्राप्त करून घेणे.	३१ ऑक्टोबर पर्यंत -	३० सप्टेंबर पर्यंत
६	कर्ज प्रकरणे वाटप करणे	फेब्रुवारी अखेर	जानेवारी अखेर

परिशिष्ट " क "

जिल्हा परिषदांकडील बांधकाम विषयक शासकीय योजना

CR, SR, MNP, NON MNP वेधानिक विकास मंडळ, तीर्थक्षेत्र विकास योजना, १२ वा वित्त आयोग (राज्य स्तर), गौण खनिज इत्यादी अनुदान.

अ.क्र.	कार्यवाहीची बाब	सन २००८-२००९ साठी सुचना	सन २००९ -२०१० पासून पुढील कालावधीसाठी स्थायी सूचना
१	वार्षिक नियोजन आराखडा तयार करणे.	३१ मे पर्यंत	३० एप्रिल पर्यंत
२	आवश्यकतेनुसार आराखड्यास समिती/सभा यांची मान्यता घेण्यासाठी आराखडा समिती/ सभेला सादर करणे.	१५ जून	१५ मे
३	आराखडा मंजूरीसाठी शासनास सादर करणे.	जून अखेर पर्यंत	मे अखेर पर्यंत
४	कामांना प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी प्रदान करणे.	जुलै अखेर	जून अखेर
५	कामाची निविदा प्रक्रीया पूर्ण करणे.	सप्टेंबर अखेर	ऑगस्ट अखेर
६	कामाचे कार्यारंभ आदेश देणे.	१५ ऑक्टोबर	१५ सप्टेंबर
७	कामाचे line out देवून कामे सुरु करणे.	ऑक्टोबर अखेर	सप्टेंबर अखेर
८	कामाचे पूर्णत्वाचे दाखले देवून अंतिम देयकाची अदाई करणे.	फेब्रुवारी अखेर	जानेवारी अखेर
९	विनियोग दाखले घेणे.	३१ मार्च	३१ मार्च

परिशिष्ट "ड"

जिल्हा परिषदाकडील बांधकाम विषयक शासकीय योजना

अ.क्र.	कार्यवाहीची बाब	सन २००८-०९ साठी सुचना	सन २००९-१० पासून पूर्वील कालावधीसाठी स्थायी सूचना.
१	योजनाची निवड व अर्थसंकल्पीय तरतूद करणे.	३१ मे	३१ मार्च पूर्वी मागील वर्षाची
२	योजनेचे प्रारूप व कामांना प्रशासकीय आणि तांत्रिक मंजूरी प्रदान करणे.	३१ जुलै	३१ मे
३	कामांची निविदा प्रक्रिया पूर्ण करणे.	३० सप्टेंबर	३० जुलै
४	कामाचे कार्यारंभ आदेश देणे.	१५ ऑक्टोबर	१५ ऑगस्ट
५	कामाचे line out देवून कामे सुरू करणे.	१६ ऑक्टोबर ते ३० नोव्हेंबर	१६ ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर
६	काम पूर्णत्वाचे दाखले देवून अंतिम देयकाची अदाई करणे.	फेब्रुवारी अखेर	जानेवारी अखेर
७	विनियोग दाखले घेणे.	३१ मार्च	३१ मार्च

परिशिष्ट " ३ "
जिल्हा परिषदांकडील वैयक्तिक लाभार्थ्या योजना.

अ.क्र.	कार्यवाहीची बाब	सन २००८-२००९ साठी सूचना	सन २००९-२०१० पासून पुढील कालावधीसाठी स्थायी सूचना
१	योजनांची निवड व अर्थसंकल्पात तरतूद करणे.	मे पूर्वी	मार्च पूर्वी
२	विविध योजनांचे प्रारूप निश्चित करून त्यास विषय समितीची मान्यता / मंजूरी घेणे.	३० जून	३० एप्रिल
३	योजनेस प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी देणे.	३१ ऑगस्ट	३० जून पर्यंत
४	पंचायत समिती निहाय उद्दिष्ट वाटप व प्रस्ताव मागणे, प्रस्तावाची छाननी करणे.	३१ जुलै अखेर	३१ मे अखेर
५	लाभार्थींची निवड करणे.	३१ जुलै अखेर	३१ मे अखेर
६	निविदा प्रक्रीया पूर्ण करून खरेदीस सक्षम अधिकारी/समितीची मान्यता घेणे.	३१ ऑक्टोबर पर्यंत	३१ ऑगस्ट पर्यंत
७	साहित्य खरेदीचे पुरवठा आदेश.	३० नोव्हेंबर	३० सप्टेंबर
८	लाभार्थ्यांना साहित्य वाटप करणे.	३१ जानेवारी	३० नोव्हेंबर
९	पुरवठादाराचे देयके अदा करणे.	फेब्रुवारी पर्यंत	३१ जानेवारी
१०	विनियोग दाखले प्राप्त करून घेणे.	मार्च	मार्च